

Vägledande dokument om jäv

Med jäv menas att en förtroendevald kan anses ha ett sådant intresse i Amnestys verksamhet att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas. Den som invändningen riktas mot kallas jävig. Att förhindra att jävsituationer uppstår är ett led i att bevara Amnestys trovärdighet. Amnestys vägledande dokument gällande jäv riktar sig till förtroendevalda i Amnestys sektionsstyrelse.

Riktlinjerna gällande jäv ska ses som en vägledning som utgör ramarna för vad som kan bedömas som jäv, men i frågor gällande jäv är det också viktigt att varje förtroendevald styrelseledamot, i varje enskilt fall, använder sitt goda omdöme. Det är omöjligt att redovisa alla potentiellt jävslänkande situationer, men när/om det råder tveksamhet åligger det personen i fråga att diskutera med ordföranden.

När jäv uppstår

Jäv innebär intresse- eller tjänstekonflikt.

Intressekonflikt uppstår när en beslutsfattarens beslut eller bruk av information direkt påverkar hans/hennes finansiella eller materiella intressen, privat eller inom ramen för annat uppdrag, eller kan leda till att han/hon kommer eller kan komma i åtnjutande av, eller förlora något av värde.

Tjänstekonflikt uppstår när beslutsfattarens beslut eller bruk av information påverkar annan person, organisation eller sammanslutning som han/hon har en relation till och där det kan uppstå krav eller förväntan på positiv särbehandling, eller annan part kan komma i åtnjutande av eller förlora något av värde.

En styrelseledamot behöver inte vara partisk för att anses jävig. Det räcker att situationen är sådan att det kan finnas skäl att misstänka partiskhet och att det kan finnas en risk att ovidkommande faktorer kan vägas in vid beslutsfattande.

Förhindra jäv

Amnesty är en opartisk och oberoende organisation. Det hindrar inte att styrelseledamöter kan vara anslutna till eller anställda av en politisk, religiös eller annan idéburen organisation. Styrelseledamöter skall inte inneha uppdrag som strider mot uppdraget som styrelseledamot i Amnesty eller vara aktiva i organisationer eller sammanhang som direkt motarbetar Amnestys verksamhet och värderingar. Amnestys styrelseledamöter är förtroendevalda på personligt mandat för att arbeta för sektionens övergripande mål och intressen och skall inte företräda enskilda frågor av verksamheten.

Amnestys förtroendevalda ska agera på ett sådant sätt att en sammanblandning mellan olika intressen inte sker så att jäv eller jävslänkande situation uppstår eller kan uppfattas uppstå. Det är exempelvis inte tillåtet för styrelseledamot att samtidigt vara leverantör till organisationen och därvid ha personlig vinning i någon form av relationen.

Exempel på situationer som kan utgöra jäv i svenska sektionens styrelse:

- En medlem i styrelsen har fått en gåva från någon som har intresse av att styrelsen fattar ett särskilt beslut.

- En medlem i styrelsen har ett arbete eller ett uppdrag hos annan part som har motsatt ståndpunkt till Amnesty inom en viktig policyfråga, som är inom styrelsens mandat att besluta om.
- En medlem i styrelsen har ett arbete eller ett uppdrag hos annan part och ska delta i beslut/diskussioner i en viktig policyfråga, som är inom styrelsens mandat att besluta om.
- Styrelsen anlitar en konsult för en utbildning eller liknande och någon i styrelsen äger konsultbyrån eller har nära vänner/familjemedlemmar som gör det.
- Styrelsen beaktar en person för ett uppdrag inom organisationen, och denna person är familjemedlem eller nära vän till någon i styrelsen.

Ordförande och övriga styrelseledamöter i styrelser inom sektionen får inte tillträda en senior befattning i sin sektion inom två år efter avslutat styrelseuppdrag. Senior befattningshavare av sektionen får inte av medlemmarna föreslås till styrelsen i sektionen inom två år efter avslutad tjänst. Om detta i exceptionella fall skulle motverka intresset inom organisationen kan ett beslut tas av en ad hoc-grupp bestående av den internationella styrelsens och Global Assemblys ordförande och internationella generalsekreteraren.

Ansvar

Det är i första hand den jävige som ska upplysa om jävet och det är varje styrelseledamots skyldighet att fundera över samtliga omständigheter i ett ärende och därefter avgöra om det föreligger jäv.

För att utesluta misstankar om jäv gäller följande; Styrelseledamoten är skyldig, att i god tid före beredning och beslut i ett ärende, anmäla till styrelsens ordförande om potentiell risk för jäv föreligger. Styrelseordförande beslutar huruvida ledamoten ska få ta del av handlingar och delta i beredning av ärendet. Vid beslut ska jäv antecknas till protokollet och ledamoten deltar inte i beslutet.

Om en styrelseledamot inte själv anmäler att jäv föreligger och inte heller anser att så är fallet, men styrelsen är av annan åsikt har styrelsen mandat att besluta att ledamoten inte får delta i beredning och/eller beslut på grund av jäv. Beslut och motivering till beslut antecknas till protokollet.

Det är årsmötet som tillsätter och avsätter styrelseledamöter. Om styrelsen finner att risken är stor att jäv eller jävliknande situationer uppstår eller kan uppfattas uppstå vid mer än enstaka tillfällen kan styrelsen föreslå årsmötet att avsätta denna styrelseledamot.